

Ко, где, како и зашто – аспекти савремених миграција (1)

Миграције су феномен дугог трајања, који има своју историјску, социо-економску и културну условљеност. То имплицира постојање различитих врста миграција, које су подложне сталним процесима трансформације и динамизму. Стога је неопходно да се научно перманентно актуализују и да се теоријски, као и методолошки, позиционирају у складу са културним и друштвеним променама. Важно је, такође, да се миграције посматрају као глобални феномен огромног протока људи и размене, а да се истовремено прате и расветљавају конкретне миграције, које се одвијају како на локалном тако и регионалном нивоу.

Истраживање миграција је тема која је доста дуго присутна на терену домаће етнологије и антропологије и то првенствено у оквиру пројеката и публикација Етнографског института САНУ. Темат у том погледу представља настојање да се континуитет одржи са тенденцијом да се у фокус ставе поједини аспекти савремених миграција и критичка ретроспектива досадашњих етнолошких и антрополошких истраживања миграција у Србији.

У првом делу темата представљени су резултати конкретних емпиријских истраживања појединих облика миграција, и то на простору Украјине, Италије, Косова и Србије. При томе, у овим текстовима су заступљени различити теоријско-методолошки приступи. И без обзира на то, сваки текст даје значајан допринос разумевању актуелних питања везаних за конкретан топус истраживања. Текст П. Христова нам нуди драгоцене податке везане за питање транспарентности миграцијских кретања бугарске дијаспоре у Украјини данас. У фокусу су миграцијске стратегије младих, са посебним освртом на емиграцију у Бугарску. Б. Сикимић проблематизује, са аспекта антрополошке лингвистике, питање трансформације једног светилишта, тј. цркве посвећене Великој Госпи, у Летници на Косову. Овим се текстом ставља у фокус истраживање ходочашћа као вида миграција, а поменута тематика није улазила у оквире досадашњих етнолошких и антрополошких истраживања у Србији. Текстови чији су аутори П. Ризо (Riso) и К. Мацали (Mazzalli), као и М. Стојић Митровић, слични су по дискурсу који се прати у истраживању питања везаних за непоштовање људских права азиланата, као и егзистенцијалних проблема са којима се они данас суочавају у Србији и Италији. Питања везана за ову врсту миграција заузимају један од централних топуса у савременим антрополошким, демографским, социолошким, географским истраживањима, како у европским тако и у ваневропским оквирима.

Текстови који се налазе у оквиру првог дела темата показују да миграције могу да се проблематизују са различитих аспеката, у зависности од контекста истраживања. Они уједно упућују на неопходност примене интердисциплинарног приступа, као и мултидисциплинарног дискурса при

њиховом истраживању. Притом, они сведоче и о оправданости њиховог центрирања у средиште домаћих етнолошких и антрополошких истраживања.

Јадранка Ђорђевић Црнобрња
Уредница темата